

DOM

afsagt den 29. september 2014 af Vestre Landsrets 9. afdeling (dommerne Fabrin, Olav D. Larsen og Mia Grosen Skovbo (kst.)) i ankesag

V.L. B-2588-13

Ketty Hansen og Per Hansen
(advokat Keld Parsberg, København)
anker dom om tidsbegrænset værgemål for
Karina Hansen
(advokat Anne Grete Kampmann, Holstebro)

Holstebro Kommune som yderligere part

Retten i Holstebro har den 23. september 2013 afsagt dom i 1. instans (BS 5-509/2013).

Påstande

For landsretten har appellerterne, Ketty Hansen og Per Hansen, påstået byrettens dom ophævet og sagen hjemvist til realitetsbehandling i byretten. De har subsidiært gentaget deres påstand for byretten om ophævelse af Statsforvaltningen Midtjyllands afgørelse af 29. maj 2013.

Karina Hansen har påstået dommen stadfæstet.

Holstebro Kommune har tilsluttet sig Karina Hansens påstand om stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Overlæge, speciallæge i psykiatri Nils Balle Christensen har afgivet en supplerende erklæring af 17. juni 2014 om Karina Hansen. Erklæringen indeholder en beskrivelse af Karina

Hansens frivillige behandling på Hammel Neurocenter. Det er i erklæringen angivet, at Karina Hansen fortsat har behov for en både personlig og økonomisk værge, da hun er inhabil og ude af stand til at tage vare på sig selv uden massiv støtte, og da hun ikke kender konsekvenserne af ikke at modtage behandling.

Ketty Hansen og Per Hansen har for landsretten fremlagt en række bilag vedrørende bl.a. diagnosen ME/CFS (G 93.3) og lægelige undersøgelser af Karina Hansen.

Forklaringer

Ketty Hansen og Per Hansen har afgivet forklaring for landsretten.

Ketty Hansen har forklaret, at Karina efter en indlæggelse i 2010 gradvist blev dårligere på flere punkter. Karina var i 2011 plejekrævende på alle måder. Karina kunne tale en smule, når hun havde energi til det. Karina kunne ikke selv bevæge sig rundt i værelserne, men hun kunne selv sætte sig over på toiletstolen. Karina spiste pænt, men mange ting kunne hun ikke tåle at spise. De fik gennem læge Henrik Isager, som er ekspert med hensyn til ME-patienter, hjælp til at få særlige kosttilskud til Karina. Karina har svært ved at optage jern, og hun kan ikke tåle at få jerntabletter. Det er generelt for ME-patienter, at de har svært ved at optage jern. I 2011 plejede hun Karina i hjemmet. Karina kunne tilkalde hende ved hjælp af en klokke. Hun og hendes mand opholdt sig ofte i en campingvogn i haven, mens Karina boede i huset. Dagene gik på den måde, at Karina fik meget ro, men omkring hver tredje time tilså hun Karina for at få afklaret, om Karina havde brug for hjælp til eksempelvis at spise og drikke. Lys og mørke skulle også reguleres. Karina fik 4-5 måltider om dagen. Om aftenen, hvor Karina havde det bedst, blev der overvejet vask af Karina og skift af sengelinned, hvis Karina kunne klare det. Karina svedte på grund af sygdommen meget, og der var ofte brug for at skifte sengelinned. Ved embedslægens besøg i foråret 2011 blev det konstateret, at Karina ikke fejler noget psykiatrisk. Hun var ansat af kommunen til at pleje Karina. I første kvartal af 2012 fik Karina det noget bedre. Karina kunne tåle mere lys og flere berøringer. Karina kunne også tale lidt mere. Efter samråd med læge Henrik Isager og en norsk specialist i ME-patienter, læge Mette Johnsgaard, blev det planlagt, at Karina skulle have etableret et saltvandsdrop i hjemmet. Det lykkedes ikke i første omgang. I maj 2012 opstod der spørgsmål om, at Karina skulle tvangsindlægges med henblik på psykiatrisk udredning. Karina ønskede at undgå en sådan indlæggelse, og hun ønskede advokatbistand i den forbindelse. Overlæge Nils Balle Christensen tilbød i 2012 sin

bistand og angav, at læge Henrik Isager skulle være tilknyttet som ME-ekspert. Overlæge Nils Balle Christensen præsenterede sig ikke som psykiater. Overlæge Nils Balle Christensen så i juni 2012 kun kortvarigt Karina i hjemmet i forbindelse med, at læge Lotte Jakobsen, som er Karinas egen praktiserende læge, tog blodprøver af Karina. Karina brugte et tørklæde for øjnene for at undgå lyspåvirkninger. Karina havde ikke kræfter til at tale med Nils Balle Christensen, og en undersøgelse blev således ikke gennemført. Lægerne Lotte Jakobsen og Henrik Isager havde uden resultat kæmpet for at få etableret et saltvandsdrop til Karina i hjemmet. Overlæge Nils Balle Christensen fik gennemført, at der kom et saltvandsdrop i hjemmet. Saltvandsdroppet virkede imidlertid ikke tilfredsstillende. I august 2012 skrev overlæge Nils Balle Christensen en henvisning for Karina, men det blev ikke orienteret om på det tidspunkt. Overlæge Nils Balle Christensen har givet varierende oplysninger med hensyn til sin egen viden om ME-patienter. I september 2012 skrev overlæge Nils Balle Christensen til Holstebro Kommune om behandlingen af Karina. Det blev først orienteret om senere i kraft af en anmodning om aktindsigt. I efteråret 2012 skete det en dag, at Karina ringede meget beslutsomt med klokken for at tilkalde hende. Det viste sig, at Karina kunne komme lidt op at stå og kunne tale meget. Karina var helt konfus over den store forandring til det bedre. De sang sammen alle vers i sangen "Jeg ved en lærerede". De talte om, at læge Henrik Isager skulle orienteres om den bratte forbedring. Da Henrik Isager blev orienteret, sagde han, at man skulle passe på, at den pludselige forbedring ikke blev afløst af tilbagefald. Desværre viste det sig, at Karina hurtigt igen blev meget træt. Karina var efter denne episode i stand til at tale lidt mere og i stand til at spise kød og grøntsager, som hun hidtil ikke havde kunnet tåle. Den 12. februar 2013 blev Karina hentet med politiets hjælp og bragt til Hammel Neurocenter. De fik mange oplysninger fra Hammel Neurocenter, som de ikke kunne få til at stemme med deres egen viden om Karina. De kan således ikke genkende, at Karina skulle vende sig væk fra personer, eller at Karina skulle spise som et dyr. De kan heller ikke genkende, at Karina ikke har noget sprog. Beretningerne fra Hammel om, at Karina begynder at græde, når der er spørgsmål om familiens besøg, har muligvis sammenhæng med, at det ikke er blevet tilkendegivet for Karina, at familien ikke har noget at gøre med tvangsanbringelsen i Hammel. Det er nok derfor, at Karina ikke ønsker at se familien. Overlæge Nils Balle Christensens overvejelser vedrørende seksuelle overgreb i familien og omsorgssvigt i forhold til Karina er uden hold i virkeligheden. Karina var en ganske almindelig og sund pige, indtil hun blev ramt af sygdom.

Per Hansen har forklaret, at Karina i forbindelse med indlæggelsen den 12. februar 2013 på

Hammel Neurocenter foretog en lang række telefonopkald. Den første telefonsamtale fandt sted den 12. februar 2013 kl. 10.01 mellem Karina og ham. Karina bad ham under denne telefonsamtale om hjælp. Karina ringede samme dag også til sin søster Janni og til andre. Han har fået fortalt, at Karina også under disse telefonsamtaler bad om hjælp. Karina ringede den 13. februar 2013 til 114, og dette telefonopkald har givetvis også haft karakter af et råb om hjælp.

Procedure

Ketty Hansen og Per Hansen har til støtte for deres hjemvisningspåstand gjort gældende, at byrettens dom er afsagt, uden at sagen er blevet oplyst eller procederet. Byretten har dermed tilsidesat retten til domstolsprøvelse af sagens realitet i to instanser.

Ketty Hansen og Per Hansen har i øvrigt i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Karina Hansens beskikkede advokat har gjort gældende, at der i forbindelse med byrettens behandling skete tilstrækkelig oplysning af sagen, og at betingelserne i værgemålslovens § 5, stk. 1, for at iværksætte værgemål for Karina Hansen var opfyldt.

Landsrettens begrundelse og resultat

Der er ikke grundlag for at fastslå, at byretten har begået sagsbehandlingsfejl. Landsretten tager derfor ikke påstanden om ophævelse af byrettens dom og hjemvisning til følge.

Af de grunde, som byretten har anført, og da det, der er fremkommet for landsretten, ikke kan føre til et andet resultat, tiltræder landsretten, at betingelserne i værgemålslovens § 5, stk. 1, for iværksættelse af værgemål for Karina Hansen var opfyldt.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsretten til nogen anden part eller til statskassen.

Fabrin

Olav D. Larsen

Mia Grosen Skovbo

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 29. september 2014.

Niels Erik Nielsen

retssekretær